

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş’ın ilçeleri olan Pazarcık ve Elbistan merkezli ve 20 Şubat 2023’te Hatay ilçeleri Samandağ ve Defne merkezli depremler ile büyük bir yıkım yaşanmıştır. Bu yıkımın en önemli nedenlerinden biri, denetimsiz bir şekilde yapı kayıt belgesi verilen ve imara aykırı, ruhsatsız veya ruhsat eklerine aykırı olarak inşa edilen kaçak binalardır. Defalarca çıkarılan imar afları ile maalesef yurttaşların hayatlarının kaybedilmesine neden olunmuştur. Maraş, Hatay, Antep, Malatya, Adıyaman, Diyarbakır, Osmaniye, Urfa, Adana, Elazığ ve Kilis illerinde imar aflarının yarattığı sonuçlar ile bundan sonra meydana gelebilecek olası depremlerde imar aflarının yaratacağı sonuçların araştırılması için Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Tulay Hatimoğulları Oruç

Adana Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş’ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde meydana gelen 7.7 ve 7.6 şiddetindeki iki depremin ardından 20 Şubat’ta Hatay Defne ve Samandağ merkezli yaşanan depremler nedeniyle şu anki resmi verilere göre bölgede toplam yapı stokunun %34,2’si yani 1 milyon 929 bin 313 konut hasar almış, 107 bin 204 kişi yaralanmış ve 50 bin 96 kişi hayatını kaybetmiştir.

Türkiye’de niteliksiz ve kaçak yapı stoku, kentleşme için yanlış yer seçimi ve planlama kararları, imar afları, afet kültürünün ve farkındalığının gelişmemiş olması gibi sebepler

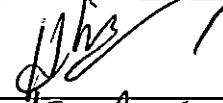
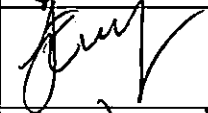
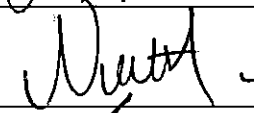
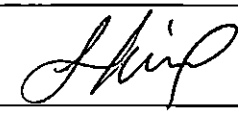
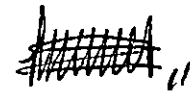
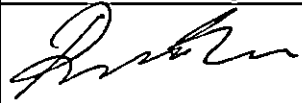
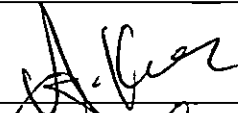
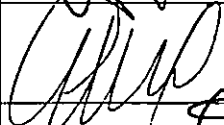
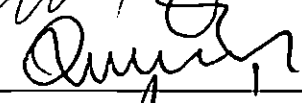
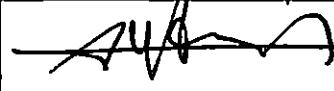
olağan bir doğa olayının; büyük can kayıpları yaşanan devasa bir yıkıma dönüşmesine neden olmaktadır.

İmar mevzuatlarının afet gerçekliğinden bağımsız değerlendiriliyor olması, afet nedeni ile oluşan yıkımların boyutunu arttırmaktadır. Türkiye halklarının % 71'i afet riski ile karşı karşıyadır. Sadece diri fay hatları üzerinde kurulu 45 il sınırında yer alan 110 ilçe mevcuttur. Bu somut gerçeklik imar ve denetim konularında daha ciddi yaklaşımlar belirlenmesi gerekliliğini açıkça göstermektedir. Yapılan araştırmalarda; deprem anında yıkılan binaların % 20'si zemin sorunundan, % 80'i ise yapıdaki sorunlar yüzünden yıkılmaktadır. "İmar affı" ya da "imar barışı" adı altında denetimsiz yapılara yapı kayıt belgesi verilmesi insan hayatını taammüden riske atmak anlamına gelmektedir. Maalesef meydana gelen depremlerle yaşanan trajik gerçeklik de bu olmuştur.

Türkiye'de sadece son 20 yılda toplamda 9 imar affı uygulaması hayata geçirilmiştir. 2018 yılına kadar hayata geçirilen "imar afları" küçük düzenlemeler olarak kalmışsa da 20.09.2018 tarih ve 30541 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" hakkındaki kanun ile kişi beyanı esas alınarak tüm kaçak yapılara "yapı kayıt belgesi" düzenlenmiştir.

2019'daki seçimler öncesi kenti ziyareti esnasında AKP Genel Başkanı Erdoğan, Hatay'da 205 bin başvuruya imar affı sağlandığını ifade etmiştir. Maraş'ta 144 bin 556, Malatya'da ise 88 bin 577 kişinin "imar affından" yararlandığını belirtmiştir. Kısa vadeli kazanım hedefleri üzerinden seçim kaygıları ile sürekli hayata geçirilen "imar affı" politikası, yapı stokunun niteliğinin düzelmesini, güvenli ve güçlü hale gelmesini imkansız hale getirmiştir. Mevzuatlara aykırı bir şekilde inşa edilmiş yapılara yönelik çıkarılan "imar affı" asıl ve en önemli sorun olan deprem gerçekliğinin göz ardı edilmesi anlamına gelmektedir ve afet güvenliği kültürüne kayıtsızlığı göstermektedir. Bugüne kadar ilgili uzmanların yaptığı tüm uyarı ve eleştirilere kulaklarını kapatan iktidarın kayıtsızlığı maalesef on binlerce cana mal olmuştur.

Afet ve imar affı ekseninde ilgili meslek örgütlerinin, başta İstanbul depremi olmak üzere olası depremler konusunda uyarılarını dikkate alarak, afet kültürü ve güvenliğinin oluşmasını sağlamak üzere politikaların uygulanmaya alınması elzemdir. Depremin en çok etkilediği 11 il olan Maraş, Hatay, Antep, Malatya, Adıyaman, Diyarbakır, Osmaniye, Urfa, Adana, Elâzığ ve Kilis kentlerinde imar barışının yarattığı sonuçlar ve olası depremlerde imar affının yaratacağı olumsuz sonuçların araştırılarak, can kaybının ve yıkımın önüne geçilmesi için bir araştırma komisyonu kurulması çok önemlidir.

2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	